

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravljanje: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, L nadstropje. — Telefon 2034.

Čudna taktika g. Vukičevića

Vlada se boji stopiti pred Narodno skupščino. — Demokrati so nezadovoljni s proračunom. — Proračunska debata obeta presenečenja.

Beograd, 29. decembra. V političnih krogih se živahnog razpravlja o najnoviješi kapitulaciji vlade pred opozicijo, odnosno pred zakonodajnim odborom, ki je kakor znano soglasno osvojil predlog opozicije in odklonil stališče vlade glede sodniških plač. Včeraj se je vršila seja ministarskega sveta, na kateri je bil izdan minister pravde analog, da se spoznamo s finančnim ministrom glede ureditve sodniških plač in sicer tako, da bi nove, s sodniškim zakonom odrejene plače stopile v veljavo že z uveljavljenjem proračuna, t. j. s 1. aprilom 1928. Finančni efekti tega povisjanja znaša po zatrdilu vladnih krogov okrog 15 milijonov dinarjev. Na včerajšnji dolgotrajni konferenci med ministrom pravde in začetnikom finančnega ministra dr. Spahom je bil tozadovne dosežen sporazum in bo vnesena v proračun za l. 1928/29 potrebna postavka, da se omogoči predvideno povisanje sodniških plač.

V opozicijskih krogih je izvral ta sklep vlade veliko senzacijo. Umik vlade pred zakonodajnim odborom se splošno smatra kot znak slabosti sedanjega režima. Naglaša pa se, da bi morala vlada iz tega izvajati konsekvence in ali podati demisijo, ali pa spraviti svoje delo v sklad z zahtevami poslaniških klubov. Složen nastop vladnih in opozicijskih poslancev v zakonodajnem odboru pa smatrajo opozicijski krogovi tudi kot dokaz, da bo prav tako prišlo do složnega nastopa med vladno večino in opozicijo tudi o priliki proračunske debate v vprašanjih, ki so splošno znacilja. Po razpoloženju, ki vlada v poenotnih parlamentarnih klubih in to ne le v opozicijskih, marveč tudi v vladnih vrstah, domnevna opozicija, da bo Narodna skupščina ob priliki proračunske debate s složnimi nastopom odgovorila na bagateliziranje parlamenta s strani vlade. Neprestano odlaganje Narodne skupščine ni izvralo ogorčenja le v vrstah opozicije, marveč tudi v kro-

Pred kongresom demokratske stranke

Obe struiji se pridno pripravljati za kongres, ki naj razčisti položaj. — Na kongresu bo prodrla najbrž Davidovičeva politika. — Vlada se ne boji presenečenj.

Beograd, 29. decembra. Poleg bodočega dela Narodne skupščine je usmerjena pozornost političnih krogov v glavnem na kongres demokratske stranke, ki se bo vršil v dneh 15. in 16. januarja v Beogradu. Temu kongresu se zlasti v opozicijskih krogih prisluje posebno važnost, ker se splošno domneva, da bo v veliki meri priporočil definitemu razčiščenju sedanega političnega položaja.

V vrstah demokratske stranke je z ozirom na predstoječi kongres opažati veliko živahnost. Tako s strani davidovičevcev, kakor tudi s strani pristašev politike g. dr. Marinčevićem, se vrše velike priprave in razvija živahnag agitacija, da bi ne prišlo na Kongres do neprizakovanih presenečenj. Stevilni poseti demokratskih pravikov pr. g. Davidoviču so posvečeni izključno le pripravam na Kongres in po meniju poučenih krovov ga dokaj verjetno, da bo na kongresu imela večino struja, ki obdrava politiko g. Davidoviča. Po informacijah iz okolice g. Davidoviča bo na tem kongresu po vsej verjetnosti sprejetna resolucija, v kateri se bo naglasila potreba razširjenja sedanja vladne koalicije v cilju sestave koncentrične vlade. Pristi g. Davidoviča pa so poleg tega trdno uverjeni, da bo kongres de-

mokratske stranke izrazil g. Davidoviču nebo, marveč tudi politično zaupnico in s tem da smernice za nadaljnjo taktiko demokratske stranke v smislu politike, ki jo zastopa g. Davidovič.

Opozicija posveča iz tega razloga kongresu demokratske stranke osobito pozornost ter se splošno domneva, da bo na kongresu končan dvoboj, ki se sicer tigo, vendar pa vztrajno vodi med g. Davidovičem in dr. Marinčevićem. Če bo krijo g. Davidovič ostalo v premoci, pričakuje opozicija, da bo g. Davidovič takoj nato izvedel svojo že dolgo pripravljeno akcijo proti sedanjemu režimu, kar naj bi prišlo do izraza že ob priliki debate o proračunu.

Tudi vladni krogi posvečajo kongresu demokratske stranke vso pozornost, vendar pa načinajo, da je vsako presenečenje izključeno. Iz njihovih vrst se zatrjuje, da je dosežen med g. Davidovičem in dr. Marinčevićem v vseh vprašanjih, o katerih bo razpravljal kongres, popol sporazum. Po zatrdilu vladnih krogov bodo ostala aktualna politična vprašanja nedotaknjena ter bo kongres zgoli formalnega značaja in ne bo nicesar spremenil na sedanjem političnem položaju.

Polemika v „Politiki“ se nadaljuje

Beograd, 29. decembra. Božični članek »Jutra« tvorijo še vedno predmet zanimive časopisne polemike v beograjskem tisku. Današnja »Politika« objavlja na urovnem mestu članek posl. Vilderja pod naslovom »Vsak na svoje mesto«, v katerem posl. Vilder dokazuje, da imajo poslanci SDS pravico braniti interes svojih krajev. To je tembolj upravičeno, ker so se njihovi volilci in pokrajevi, ki jih zastopajo, že mnogo pred ujedinjenjem in osvobojenjem borili proti Avstriji in pravljili teren za narodno in državno ujedinjenje. Nikdo ne odreka spoštovanja in časti kajmakčalanskim herojem, vendar pa Srbijanci ne smejte pozabiti, da se je na Kajmakčalanu borilo tudi na tisoče jugoslovenskih prostovoljcev, ki so se prav tako žrtvovali za skupno narodno stvar. Danes, 10 let po osvobojenju, pa bi bil že končno čas, da nam tudi Šumadija prizna mestno, ki nam gre.

Nevarnost poplave v Sremu

Sremska Mitrovica, 29. decembra. Saša še vedno narašča. Danes opoldne je znašal vodostaj 5,40 m nad normalo. Med Sremsko Mitrovico in Rumo, kjer so nasipi ostali še do lanskih poplav popolnoma porušeni, preti vsak čas nevarnost katastrofalne poplave. Snoči je Sava porušila nasipe izpod Mitrovice in je voda poplavila prostrana polja vse do sela Jarko. Tudi v bližini Osijeka in nižje ležečih krajev je v noči Sava prestopila bregove. V Sremski Mitrovici je voda poplavila vsa okoliška polja in je udrla tudi že v kleti nižje ležečega dela mesta. Promet je z Mačvo popolnoma prekinjen, a tudi s čolni ga ni mogoče vdrevati, ker voda silno dere.

IZ DEŽELE REVOLUCIJ

Lisbona, 29. decembra. Portugalska vlada je obsodila na deportacijo bivšega portugalskega poslanika v Londonu Mattosa, ki je osušljen, da je pripravljal zaroto proti sedanjemu režimu. V zvezi z odkritjem te zaročne je bilo zadnje dni v Lizboni arretiranih več uglednih osebnosti.

Po toplem vremenu zopet mraz

V Sloveniji in na Hrvatskem je včeraj zapadel nov sneg. — Temperatura je začela padati. — Silen mraz v Franciji, Angliji in Nemčiji. — Strahovit vihar v Rokavskem zalivu.

Ljubljana, 29. decembra. Po večnem toplem in južnem vremenu ter deževju je včeraj temperatura znova nekoliko padla ter je začelo okrog poldneva po vsej Sloveniji zopet snežiti. Zlasti v gorskih krajih je snežilo vso noč tako, da je danes dopoldne zapadlo ponekod nad pol metrov novega snega. Do prometnih ovir še ni prišlo, pač pa je novi sneg povzročil zmeščanje v telefonskem prometu. Danes dopoldne se je zopet ziasnilo. Termometer je kazal snoči 2 stopinje, danes zjutri ob 8. 8. 4 stopinje pod ničelo. Barometer se je dvignil od 736 na 742 mm.

Zagreb, 29. decembra. Včeraj je na Hrvatskem in v Slavoniji ves dan snežilo. Ker je pihal precej močan sever, so nastali zlasti v Liki veliki snežni zameti tako, da je promet z vozovi mestoma popolnoma onemogočen. Tudi v mestu samem, kjer je zapadlo skoraj pol metra snega, je bil dopoldne promet precej oviran. Železniški promet je v okvirju zagrebške železniške direkcije začenjal še normalen, vendar pa so imeli noči vlaki že prečiščen zamude. Zlasti na liški prog in v Gorskem Kotoru so veliki snežni zameti. Temperatura povprečno 4 stopinje pod ničelo.

London, 29. decembra. V vsej Angliji je znova pritisnil izredno oster mraz. Promet je radi oledice zelo oviran. Telefonske in brzjavne zveze so večinoma prekinjene. V severni Angliji je več vlakov običajno v snegu. Trije vlaki so zašli v tako silen metež, da so v snegu popolnoma izginili. Šele po dolgotrajnem prizadevanju so železniški uslužbeni rešili potnike, ki so zmrzvali v zasneženih vlakih, ker je na lokomotivah pošlo gorivo. Pripritele so se tudi številne avtomobilске nesreče. Avtomobili so na mnogih krajih običajno v snegu. V rokavskem zalivu še vedno razsaja silen vihar tako, da je ves promet ustavljen, kar se mu zgodilo že 13 let. Mnoga ribiških ladij, ki niso pravočasno iskale zavetja v lučah, se je ponesrečilo.

Berlin, 29. decembra. V vsej Nemčiji je pritisnil zopet hud mraz. Včeraj je kazal topomer 5 stopinje pod ničelo. Radi velikih snežnih zametov je bil promet cestne železnice v Berlinu deloma ustavljen.

Berlin, 29. decembra. Strahovit mraz, ki je vladal v prvi polovici decembra, je vendar pa na delovni trg žalostne posledice. Številni brezposelnih je narastlo v Nemčiji v

tem času za 25% in znaša sedaj nad 1 milijon oseb.

Pariz, 29. decembra. Po večnem toplem in južnem vremenu ter deževju je včeraj temperature znova nekoliko padla ter je začelo okrog poldneva po vsej Sloveniji zopet snežiti. Zlasti v gorskih krajih je snežilo vso noč tako, da je danes dopoldne zapadlo ponekod nad pol metrov novega snega. Do prometnih ovir še ni prišlo, pač pa je novi sneg povzročil zmeščanje v telefonskem prometu. Danes dopoldne se je zopet ziasnilo. Termometer je kazal snoči 2 stopinje, danes zjutri ob 8. 8. 4 stopinje pod ničelo. Barometer se je dvignil od 736 na 742 mm.

Beograd, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih prog, je skočil neki vlak na progi Boulogne-Calais iz tira. Štiri potniki so bili lahko ranjeni. Temperatura je po vsej Franciji zopet značilni promet, ki je na mnogih lokalnih progah popolnoma ustavljen.

London, 29. dec. Med Parizom in Londonom so bile tudi danes še vse telefonske zvezne pretrgate. V Rokavskem zalivu se je vihar nekoliko pomiril, tako da so pričele ladje zopet voziti. Vsled podkopanih

Nov davek za vzdržavanje naših cest

V zadnjem zasedanju oblastne skupščine so klerikalci uvedli tudi nov davek za vzdrževanje naših cest, ki bo oškodoval zlasti posestnike gozdov in lesno trgovino.

Razen drugih novih davščin, ki so namenjene predvsem mestnemu prebivalstvu, je nam klerikalna večina v ljubljanski oblastni skupščini podarila za božič in novo letu tudi uredbo o posebnih prispevkih za vzdrževanje javnih samoupravnih cest in potov ter naprav na njih, ki predstavlja istotako uvedbo novih davkov. Klerikalna večina oblastne skupščine jo je hotela izglasovati že v prejšnjem pomladanskem zasedanju, zaradi odpovedi opozicije in zlasti zaradi bližnjih skupščinskih volitev pa je umaknila, češ da se bo uredba predložila na jesenskem zasedanju sporazumno z mariborskim oblastnim odborom.

Večina je sprejela sedaj to uredbo, kar je bila predlagana, ne da bi upoštevala stvarne pomislike in predlogi opozicije.

Po tej uredbi sime vsakogar, ki s volumno ali osebno vožnjo izredno izkorističa in s tem prekomerno kvari javne samoupravne ceste in pota, pritegniti uredbo samoupravne edinice, v česar področje spadajo določene ceste, k plačilu posebnega prispevka za vzdrževanje ceste. Za plačilo tega posebnega prispevka jamčilo vzajemno vse osebe, ki so neposredno ali posredno povzročile izredno uporabo samoupravnih cest. Tega vzajemnega jamstva je opredeljen posredni udeleženec, ako prijava osem dni po sklepnu pravnega posla, katere ceste se nameravajo ali se že prekomerno uporabljajo, nadalje osebo, na česar račun se vožnja vrši, množino tovora, kakovost vozila itd. S to doloblo se torej na široko odpirajo vrata denuncijantvru. Posebni prispevki se odmerja na podlagi tarife po kilometri in toni, po vrsti vozila in blaga, katero določi vsaka samoupravna edinica za ceste in pota v svojem področju, odobri pa oblastni odbor. Proti odmeri posebnega prispevka je dopustna pritožba v osmih dneh na cestno upravo, ki je odmerila prispevki, oziroma na nadrejeno samoupravno edinico, katere odločba je izvršna. Če preti izguba plačila, sime politično občupravno oblastvo na predlog cestne uprave Še pred izvršnostjo plačilnega nala odrediti polozitev primerne varščine v gotovini ali v vrednostnih papirjih, zaseči blago ter ga unovčiti, čim postane plačilni nalog izvršen. Organi cestne uprave, ki imajo pooblastilo, vidirano od železniške direkcije, smejo pregledovati železniške liste in napravljati izvlečke iz njih v svrhu ugotovitve prekomernih uporabnikov.

To so bistvene dolobče uredbe, ki uvaže nove cestne dolobče. Poslanec Mohorič je v razpravi oblastne skupščine opozoril na pomanjkljivosti te uredbe in naglašal,

Dr. Fran Spiller - Muys:

Novi osnutek zakona o izkorisčanju vodnih sil

Čl. 15. do 19. vsebujejo časovno omejitve za vodotehnična podjetja in prehajanje na prav po dočasnem roku v last države (Heimfallsrecht). Role je določen za podjetje prve in druge kategorije s 75 leti, za podjetje tretje kategorije pa s 50 leti brez oziroma na njih namen. To je slabo in preveč izenačenja, s katerim avtor v motivih utemeljuje te roke.

Po avstrijski vodni administraciji so se dajale koncesije privatnim podjetjem do 60 let, javnokonstirnem podjetjem (državnim, deželnim i. dr.) pa do 90 let, katera diferencija je na vsak način potrebna in v javnem interesu. Še boljša pa bi bila določitev koncesijske dobe po amortizacijski možnosti, kajti pravilna vodna politika mora stremeti za tem, da bo čim manj vode potekalo neizkorisčene preko naše zemlje v morje. Iz istega razloga je nesprejemljiv tretji, četrti in peti odstavek čl. 15. kakor sem že to povedal v I. delu svojih izvajanj, nesprejemljiv v tej nejasni situaciji in mnogo pretiranim obsegom. Zagovarjati se da pravica države, da pridajejo naprave po poteku koncesijske dobe naj v last (staatsliches Heimfallsrecht), le glede stroga vodotehničnega dela naprave s turbino vred, gleda ostalih zemljish, zgradb, strojev in dr. pa se more priznati državi k večjemu kaka predkušnemu praviku do njih. Tudi mora biti obseg te pravice v zakonu in točno določen in se ne more prepuciščati njega določitev koncesijskim pogojem. Le tako izbegnemo sporom in zlorabam (prim. motive) Osnutek priznava te pravico države (in breme podjetja) samo glede naprave prve in druge kategorije, dočim jo opušča glede podjetij tretje kategorije češ, da so za državo premalenostna in bi značila ranje le breme. Z ostalimi razlogi, ki jih navajajo motivi bi da ta pravica tudi glede prvih dveh kategorij izpodobi. Priporočljivo bi bilo, da bi se vsaj deloma priznala taka pravica tudi samoupravnim oblastim, na primer glede podjetij druge kategorije. Pretirana je tudi zahteva, da morajo biti naprave po poteku koncesijske dobe v dobrem stanju. Nejasen in deloma nelogičen je zadnji odstavek čl. 16. ki hoče menda določiti, da mora podjetnik odstraniti iz vodnega toka po poteku koncesije vse naprave, ako iz katerikoli razlogov podjetje preneha.

Dodela nesprejemljivo je pa določilo čl. 17, da se more izdati dovoljenje podjetju tretje kategorije le do preklica iz javnih ozirov in da v tem slučaju podjetja nimajo pravice do odškodnine radi predčasnega ukinjanja, kakor da bi se takrat podjetja gradila zastonji. Taki restriktivna določila se smejo ustanavljati le za zakonom točno in takšavno načakovane slučaje, ako naj državljan izvaja pravno začiso v pravni državi. Povzdraviti pa je s stališča racionalnega vodnega gospodarstva člen 18. v celoti obseg, treba bi bilo le njegovo veljavno razkriti še na podjetja druge kategorije, vsaj deloma. Ta člen namreč daje možnost ekspropriacije manjših naprav na korist večjih racional-

da bi bilo bolje, ako bi se vsa vprašanja za vzdrževanje cest resila skupno s cestnim zakonom, ki pride itak na enem prihodnjem zasedanju na vrsto. Večina tega nasvetu ni upoštevala.

Ko je bila v pomladanskem zasedanju ta uredba predložena, je bila spoznana od celotne skupščine kot pomanjkljiva, da se je moralata odstaviti z dnevnega reda. V bistvu pa se ni izpremenila, ampak še poslabšala z dolobco o solidarnem jamstvu vseh oseb, ki so udležene pri prekomerni uporabi cest. To se pravi, da bo jamčil za posebni prispevki tudi voznik, kmečki posestnik, ki bo vozil blago za druge. Oproščen bo samo, če bo denunciral svojega gospodara, kruhodajalca. Kdor bo zamudil osemdnevni rok denunciacije po sklenjeni kupljiji, bo jamčil za izredni prispevek. Ker se določa posebni prispevek po kilometru in toni, bo prizadet seveda predvsem posestnik, česar gozd n. pr. je bolj oddaljen od tržnega središča ali železnic in zato manj vreden.

Cim oddaljnješki bo njegov gozd, tem večji prispevek bo moral plačevati za prevoz lesa in toliko manjša bo tudi cena njeuge lesa na mestu.

Ako pa pomislimo, da posamezniki plačujejo cela desetletja razne cestne doklade, občinske, okrajne in državne, ne da bi se posluževali s svojimi vozili v posebni meri cest, da plačujejo več za ceste kakor jih uporabljajo, potem izgleda nova uredba še bolj krivčna, ker ni določena nobena izjema za one, ki samo redko in izjemoma uporabljajo ceste, čeprav so zanje dolga leta prekomerno plačevali. Razen tega ni z ničemer določeno, v čem obstaja prekomerna uporaba cest, ki je minimálna meja take prekomerne uporabe.

Dejansko predstavlja nova uredba uvanjanje novih davkov za ceste, novih šikan za kmečke posestnike, kakor za razne trgovce.

Pamatne bi bilo, ako bi klerikalci izposovali od države povračilo omih cestnih doklad, ki so jih vplačali naši ljudje v državne blagajne za vzdrževanje cest. Tega klerikalci kljub svojim obljubam niso znali storiti. Jasno je, da bo z novo uredbo zlasti prizadeta naša lesna trgovina, ki je že itak v zastoi zaradi močne tuje konkurenčne, in da bo zaradi nje trpel škodo tudi naš kmet, ker ni dvoma, da bo plačevan posebni prispevki za ceste znatno povečali transport lesa.

Klerikalno modrost reševanja naše gospodarje z novimi davki bodo naši davkoplakevalci zelo draga plačevali.

Dr. Fran Spiller - Muys:

raje stopajo v zdrav konkurenčni boj z privavnimi podjetji nego da se ponizujejo do paratov. Enako je odklanjati tudi maksimiranje tarife. Moderno načelo, ki naj pripomore do elektrifikacije naše zemlje, je izredno v lit. k, da je koncesijonar obvezan pristopiti k dogovoru o sklopitvi več central na vodnih tokih iste doline ali istega bazena. Bolje bi bilo, da bi se to načelo uneslo v sam zakon mesto samo v koncesijske po- goje.

Zaključni členi so več ali manj neoprecni in sami ob sebi umevni. Le čl. 24. bi bilo popolnit z določilom, da je razsojati o obstoju in obsegu po prejšnjih zakonih pridobljenih vodorabnih pravic po prejšnjih zakonih, izvrševanje in prestanek teh pravic

ter postopek pa se naj ravna po novem zakonu. Pogrešam tudi prehodne odredbe, kaj se zgoditi s prošnjimi, o katerih je vodopravno postopanje že v teku in event. že celo izdana nepravomočna pravstopna odločba.

Končam. Osnutek za zakon ni zlorobljen. Treba ga bo predelati, popraviti in popolniti. V to pa je potrebno, da se izroči osnutek posebeni komisiji strokovnjakov, tehničnih, pravnih in gospodarskih, iz vseh pokraj in pravnih področij, da v vzajemnih delom ustvarijo pravno, tehnično in gospodarsko odgovarajoči osnutek zakona za izkorisčanje vodnih sil. Ponavljam pa svoj ceterum censeo, izrečen že 1. 1924: Za pospeševanje izkorisčanja vodnih sil nam je pred vsem potreben moderni zakon.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Dva tragična zločina. — Poskušen umor v cerkvi. — Pijan šofer v drvečem avtomobilu.

Predstojnem je našel neki delavec ob železniški progri v jarku dva kilometra od Osijeka truplo skoro nage ženske. Obvestil je policijo, ki je takoj odšla z zdravnikom na dotični kraj in ugotovila, da je umorjena 18letna delevka Ana L., nameščena v osješki pivovarni. Dne 14. t. m. je Ana nenadoma izginila. Policija in domači so jo zmanjšali. Zločinec je štrev umoril na prav sadističen način, kakor jo soditi po legi najdenega trupala. Udaril jo je z železnim drogom po glavi in ji zdrobil lobanjo. Nato je natlačil nesrečni prst v usta, da se je zadušila. Truplo je ležalo že nekaj dni pod snegom. Ko je pa zapilih jug in se je sneg stajal, so odkrili strašen zločin. Morilec je izgubil med potjo neke predmete in po teh so-deč, pripadal delavskemu ali kmetskemu stanu. Policija je uvelia strogo preiskavo in ga z vso silo zasadil Čviku v trebuh. Nesrečne je zakrila iff se zgrudil na tla. Iz trebuhu mu je tekla kri. Med tem je napadalec pobegnil iz cerkve in med molitvijo vseh vernikov je izvlekel iz žepa nož in ga z vso silo zasadil Čviku v trebuh. Nesrečne je zavrhnila iff se zgrudil na tla. Iz trebuhu mu je tekla kri. Med tem je napadalec pobegnil iz cerkve in ga orožniki še niso našli. Težko ranjenega Čvuka so prenesli načrtni domov in mu za silo obvezali rano, nato pa v bolnič v Zagreb. Njegovo stanje je težka in ni upanja, da bi okreval.

Pri občini Kumani blizu Vel. Bečke-reka je bil izvršen v torek strašen zločin. Po kositu se je odpravil v Novi Bečej na sejim 22 letni premožni kmet Eremič s svojim sosedom 21letnim Marinom Cem. Hotela sta kupiti prasiške. Protiv večeru sta se po vrnili, ker nista našla nič primernega. Med potjo je Eremič pripravoval svojemu spremljevalcu, kako je bogat in koliko ima zemlje in denarja. Marinacu je tedaj Šinila v glavo strašna misel. Sklenil je, umoriti Eremiča in se polastiti njegovega denaria. Pred vasjo Kumani je napadel šibkejšega Eremiča, zavlekel ga v cestni jarek in ga udaril s palico po glavi. Nato je potegnil nož iz odrezala nezavestnemu Eremiču glavo. Ob napadu je Eremič zaklical na pomoč in obupni krik sta slišala dva pastirja v bližini. Prišla sta pa prekasno. Kakih 300 in pred njunimi očimi je zverinski Marinac zavilel svojega sosedja. Pastirji so obvestili orožnike o groznejši čini. Orožniki so se skrili v Marinovo hišo in ko se je ta ponči vrnila so ga arretirali. Po krafkem zasliševanju je priznal, da je Eremič umoril misleč, da najde pri njem večjo vsoto denarja. Našel je pa samo 900 Din.

Silvestro na Taboru

Zivahno se razpravlja po Ljubljani, kje najtreživim staro leto, da pozabim na vse žisko in nepristnosti, katere smo uživali v teh težkih časih. Že lansko leto je bila Silvestrova prireditve na Taboru na viški ter se splošno razširjala govorica, da v boljsem in prijetnejšem razpoloženju se ne moglo dočakati novega leta. Vse je bilo živahno in zadovoljno. Letosna prireditve bo pa presentila Ljubljano. Spored večera je izredno obširen: nastopajo društveni, telovadni oddelki, komiki in umetniki, katerih ima društvo mnogo na razpolago. Spored se zaključi z veliko sceno, pri kateri nastopi 50odelavcev pod režijo prijedovanih.

Brozovanjo smo obveščeni, da se je odzval vabilo svetovnogni, ameriški varijeti, kateri na turneji in z velikim uspehom nastopajo v znamenih pariških lokalih »Casino de Paris« pod vodstvom direktorja g. Simigalomi. Nastopa 16 svetovnih komikov in umetnikov, na katerih se radije ves svet. Vpletitev ima lastno godbo, katero vodi dirigent g. Figofure. Opozarjam samo na znane filmske komik in umetnike, ki so naši publiki že poznani. Med temi se nahajajo svetovni atleti Muk-Bek-Bac, Pufi in Toti, kateri promenijo in plešejo po eni roki. Žonglerja Bill in Johnson bosta prednala umetniška atrakcija. Smeš sporeda in zadovoljstva bo nastop filmskega zvezdnika Chaplina, katerega hipnotizira direktor Simigalomi. Nastop zavilevata vodnik, ki se zanimal bo nastop dveh robotov, katera predstavljata bodočnost človeštva: delo, ljubezen in sovraštvo. Galatoška večera je dresura medveda Miškota v rokah Chaplina. Priljubljeni zamorski plesalec Zumba iz otoka Finčik pleše originalni zamorski ples Black-Botton, po ljubljanskemu povedano (gazeten bla).

Direktor Simigalomi, kateri poseti s svojim osmepetki Ljubljano, izjavlja, da bo na Silvestrovo 60 stopinj smeha; zato priporoča primerni pripomovičev v varnostnih napravah pri primerne okreplja, da bo vse veselo in zadovoljno dočakalo Novo leto 1928. — Simigalom je bil rojen leta 1855. v vajtski guberniji. Po dovršeni študijah je deloval nekaj časa kot zdravnik v Petrogradu, od leta 1893. pa kot profesor na petrograjski univerzi. Leta 1921. ga je imenovala sovjetska vlada za ravnatelja zavoda za znanstveno proučevanje dela. Behterev je počel zlasti z raziskovanjem možganov. Zanimal je pa tudi za pogon fiziolog in psihijater, član Akademije znanosti, Vladimir Mihajlovič Behterev. Ažela ga je kap.

Vladimir Behterev je bil rojen leta 1857. v vajtski guberniji. Po dovršeni študijah je deloval nekaj časa kot zdravnik v Petrogradu, od leta 1893. pa kot profesor na petrograjski univerzi. Leta 1921. ga je imenovala sovjetska vlada za ravnatelja zavoda za znanstveno proučevanje dela. Behterev je počel zlasti z raziskovanjem možganov. Zanimal je pa tudi za pogon fiziolog in psihijater, član Akademije znanosti, Vladimir Mihajlovič Behterev. Ažela ga je kap.

Smrt ruskega učenjaka Behtereva

Iz Moskve poročajo, da je v nedeljo umrl nadnadejni smrti znani fiziolog in psihijater, član Akademije znanosti, Vladimir Mihajlovič Behterev. Ažela ga je kap. Vladimír Behterev je bil rojen leta 1857. v vajtski guberniji. Po dovršeni študijah je deloval nekaj časa kot zdravnik v Petrogradu, od leta 1893. pa kot profesor na petrograjski univerzi. Leta 1921. ga je imenovala sovjetska vlada za ravnatelja zavoda za znanstveno proučevanje dela. Behterev je počel zlasti z raziskovanjem možganov. Zanimal je pa tudi za pogon fiziolog in psihijater, član Akademije znanosti, Vladimir Mihajlovič Behterev. Ažela ga je kap.

njegovega sina Juana — g. Jan, plemič Don Mendo je g. Peček, njegov sluga Nunio — g. Lipa. Ostale vloge igrajo gg. Plut, Bojan, Košč in Sancin. Predstava se vrši za premerski abonma.

Silvester v mariborskem gledališču. Kdor se bo hotel prav posebno nasmejati, bo šel letos v gledališče. Tam se vprizori enodejanka »Mala pomotač, razni solo-nastopi, nazadnje pa prva mariborska opereta revija, »Le vukup, le vukup, le vesela gajnina!« (Maribor, aut. biks!).

Cenjeno občinstvo opozarjam na ponovitev Molnarjeve komedije, ki je vzbudila posebno zanimanje. Ponovitev se bo vršila na novega leta dan ob 20. ur. Komedija je izborno zgrajena in prepletena s finim humorjem, da občinst

Še do petka 18. ure zvečer sprejema uprava „Slov. Naroda“ novoletna voščila

Trgovci, ne pozabite, da si ohranite z voščili stare odjemalce in pridobite mnogo novih! Malenkostni izdatek za oglaš v „Slov. Narodu“ se vam v novem letu bogato poplača!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1927.

Priznanje zasluženemu kmetijskemu strokovnjaku. Včerajšnji občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo je soglasno in z odobravjanjem vseh delegatov imenoval kmetijskega svetnika g. Viljema Rohrmana za častnega člana družbe. Gospod Viljem Rohrman je znan kot neumoren delavec in strokovnjak na kmetijskem polju ter si je pridobil nevenljivih zaslug za razvoj kmetijskega šolstva. Znan je tudi kot pisatelj kmetijskih knjig in razprav in kot urednik »Kmetovalca«. Cestitamo!

Potrebna ugotovitev. Beograjska Potniška prinaša v Številki z dne 28. decembra med drugimi zanimiv in aktualen članek »Oko učikanja fakulteta«, izpod peresa univerzitetnega profesorja dr. Diko Nešića. Avtor popolnoma stvarno in nepristransko obravnavata problem glede nameravane ukinitve nekaterih fakultet, netočna pa je njegova ugotovitev, da je na ljubljanskem tehničnem fakultetu vpisanih samo 120 dijakov. Obrnil smo se na rektorat ljubljanske univerze, ki nam je pojasnil, da je bilo letos do danes inkribiranih na tehnični fakulteti 450 dijakov. Izjavlja profesor Nešića torej ne drži.

Odmera davka privatnih in samoupravnih nameščencev za leto 1928. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani razglasila, da morajo vložiti vsi privatni uslužbeniki ter samoupravni nameščenci in funkcionari do 31. januarja 1928 pri pristojnem davčnem oblastvu takse prosti prijavi svojih službenih prejemkov, ki jih bodo prejeli po vsej prilikl v letu 1928, bodisi v denarju, bodisi v naturalnih dobavah. Davku zavezni so vse prejemniki službenega razmerja, kakor plače, mesečne, draginščice, rodbinske in funkcionske doke, honorarji, nagrade, odškodnine za čezurno delo, vrednost hrane in stanovanja itd., kar vsekaga odbitka. — Enake prijave morajo vložiti do 31. januarja tudi telesni delavci in delodajalci.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni liste št. 129 z dne 28. t. m. objavlja naredbo ministra za socijalno politiko o izpremembni mezdni razredov, predpisanih v 3. odstavku § 21., zakona o zavarovanju delavcev, dalje disciplinska pravila za učence srednjih in strokovnih šol, ki spadajo pod prosvetno ministrstvo, izvršilno naredbo velikih županov ljubljanske in mariborske oblasti o registriranju in zaznamovanju motornih vozil v prometu ter razglas delegacije ministrstva finanč v Ljubljani o odmeri davka na poslovni promet, dohodnine in rentnine za leto 1928.

Iz poštnega službe. Iz Beograda je premeščen na Jesenicu poštni uradnik Anton Kriz.

Proslava jubilejnega leta. Ker bomo slavili v novem letu 10letnico proba slovenske fronte in ujedinjenja, se bo vršila takoj po pravoslavnih božičnih praznikih v Beogradu konferenca kulturnih in nacionalnih organizacij, na kateri bo izvoljen odbor, ki bo vodil priprave za velike narodne svečanosti.

Pregled oblastnih proračunov. Oddelek za samoupravne proračune pri generalni direkciji računovodstva je dobil že več proračunov, ki so jih počedne oblastne skupščine sprejete. Do konca januarja bodo oblastni proračuni pregledani in potrjeni, odnosno zavrnjeni, v kolikor niso pravilno sestavljeni.

Napredovanje srednješolskih profesorjev. V prosvetnem ministrstvu je podpisana vojni ukaz napredovanju srednješolskih profesorjev v višje skupine.

Uosteni pravilnik. Novi načelnik pravimo - komercijskega oddelka v prometnem ministrstvu Filip Pašić namerava preurediti pravilno službo. Po njegovih direktivah se sestavlja sedaj nov pravilnik in ukrepi proti železniškim nesrečam. V pravilniku bo med drugim tudi določba o strogi preiskavi pri vsaki železniški nesreči. Ta pravilnik je zelo umesten, samo če bo dosegel svoj namen.

K atentatu na poslanika Cena bega. Preiskava proti morilcu albanskega poslanika Cena bega se je zavlekla, ker inozemski sodišča ne nudijo češkoslovaškim pravosudnim pomoči. Otoženi Algidav Bebi pride najbrž pred porotno šelev v maju 1928.

Rojaki. Uporabljajte za novoletna voščila razglednice Jugoslovenske Matice, ki so naprodaj po vseh knjižarnah in trafikah.

Možje! Svojini ženam poklonite kot noveletno darilo Gospodinski koledar Jugoslovenske Matice za leto 1928. Koledar vsebuje nove kuhinjske recepte, razne praktične navodila in nasvetne za hišo in dom ter obsežen troškovnik za vse dni v letu, kamor vpiše vse gospodinjstvo vse svoje dnevne izdatke. Koledar obsegajo brez inseratnega dela 230 strani in ima obliko šolske knjige Cena Dln. 20, za člane Jugoslovenske Matice 16 Din. Naprodaj je pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, po vseh knjižarnah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Ščenburgovala ulica 7-II.

Nalezljive bolezni v mariborski oblasti. V mariborski oblasti je bilo od 8. do 14. t. m. 19. slučajev tifuznih bolezni, 46 skratin, 4 grize, 9 ošipe, 16 davice, 7 šena, 2 krčevitih odrevnenelost, 1 vnetna hrbteničnega mozga in 1 vrančenega prisada.

Smrtna kosa. Včeraj je preminula v Ljubljani voda po gimnazijskem profesorju in mati sodnika g. dr. Lederhasa ga. Ivana Lederhas. Pokojna je bila v Ljubljani splošno znana in priljubljena. Pogreb bo v

pornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova ulica, 100 Din.

—**lj Poslanec se bo potrudil...** V Zbornici za TOI se je včeraj na tepežni dan vršila konferenca ožigh gospodarskih krogov, na katero je predsednik g. Ivan Jelačin ml. povabil tudi poslanca g. dr. Kulovca, da čuje želje in predloga teh krogov glede izenačenja neposrednih davkov. Gospod poslanec je, kakor zatrjujejo, končno izjavil, da se bo potrudil, da bo tem željam ustrezeno.

—**lj Autorizirana avtomobil... razstava VIII. ljubljanskega velesejma.** Stalni mednarodni urad avtomobilskih konstrukterjev v Parizu (Bureau Permanent International des Constructeurs d'Automobiles) je sporočil upravi Ljubljanskega velesejma, da je priporočil svojim članom, konstrukterjem avtomobilov, sodelovanje na prihodnjem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. junija 1928.

—**Zadnje dni pred novim letom** spomnite se trpečih in stradajočih slepcev s kakršnimi koli darom. — Mildare sprejema (v blagu in denarju) Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Na željo poslano položimo pod Št. 14. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodinci naše iskreno sožalje!

—**Otvorev brzojava in telefona pri pošti Ortenek.** Dne 23. decembra t. l. je bila pri pošti Ortenek otvorena brzojava in telefonska služba.

—**Zadnje dni pred novim letom** spomnite se trpečih in stradajočih slepcev s kakršnimi koli darom. — Mildare sprejema (v blagu in denarju) Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Na željo poslano položimo pod Št. 14. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodinci naše iskreno sožalje!

—**Pozno, a ne prepozno!** Vsem, ki so prejeli naše položilce in se nas do sedaj še niso spomnili, tem potom naprosto, da se nas spomnijo s kakršnimi koli darom in tako vsaj deloma olajšajo bedo najbednejših slepcev. — Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

soboto ob 2. popoldne s Sv. Petra ceste št. 14. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodinci naše iskreno sožalje!

—**Otvorev brzojava in telefona pri pošti Ortenek.** Dne 23. decembra t. l. je bila pri pošti Ortenek otvorena brzojava in telefonska služba.

—**Zadnje dni pred novim letom** spomnite se trpečih in stradajočih slepcev s kakršnimi koli darom. — Mildare sprejema (v blagu in denarju) Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Na željo poslano položimo pod Št. 14. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodinci naše iskreno sožalje!

—**Pozno, a ne prepozno!** Vsem, ki so prejeli naše položilce in se nas do sedaj še niso spomnili, tem potom naprosto, da se nas spomnijo s kakršnimi koli darom in tako vsaj deloma olajšajo bedo najbednejših slepcev. — Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo podrek lahko v poljubnih popoldanskih ali večernih urah. — Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. — Telefon 2497. — Poštni predel 227. 1008-a

—**Zimski krojni tečaj** za krojače in šivilje po najmodernejšem preizkušenem angleškem minister - kroju se prične po novem letu. Isto za dame, ki se želijo izobražiti za samouporabo. Revnješči značaj honorar. Učencem se po izvršitvi tečaja brezplačno preskrbijo mesta. — Izdelava krojev. Dame, ki nimajo časa čez dan, dobijo pod

Maurice Renard — Albert Jean:

Skrivnostni mrlči

Roman.

— Ne morem trditi, da bi ga imel posebno rad. Ne morem mu namreč odpustiti, da je postal to, kar je. S svojim izredno razvitim intelektom, s katerim ga je bog bogato obdaril, bi bil lahko dosegel več. V boga ni nikoli vrnova. Dvanajst let je starejši od mene, toda spominjam se prav dobro na svojo mater in očeta, ko se Richard po sijajno dovršenih študijah ni hotel vpisati na univerzo ali tehniko, marveč se je udaljal fantaziranju in čitanju pustolovskih romanov. Ker pa ni hotel biti odvisen od roditeljev, je postal trgovski potnik, zastopnik, draguljar. Draguljar! ... Čudovit človek!

— Bogati nismo bili. Mislim, da mu je delalo to že v mladih letih hude preglavice. Že kot dete je rohnel na usodo, ki jo je dolžil, da ga je spravila na svet kod siromaka. Ni se zmenil za to, da mu je dala bogastvo v drugi obliku, ni hvalil boga, da ga je obdaroval s tako neprecenljivim zakladom. Niti s prstom ni gani, da bi plodonosno naložil ta kapital. Vendar pa moram v njegovo obrambo omeniti, da je imel že v zgodnji mladosti hudo srčno napako. Skoraj bi dejal, da je misil, da bo kmalu umrl. Čemu torej začeti boj za obstanek? — si je mislil. Zdaj, ko je star že 40 let, mu je morda žal, da je ravnal v mladosti tako lahkomselno. Toda mož nima dovolj energije, da bi zamujeno nadomestil. Delo mu sploh ne diši. Že dvajset let se upira usodi in žali božjo previdnost. To ni človek dobre volje.

— Dobro se spominjam, kako je izgovarjal besedo »siromašen« pred mojimi obupanimi roditelji. »Siromak sem, beraška palica me čaka.« Se zdaj ga slišim, kako je izjavil to nekaj tednov pred smrtno mojega očeta, ko so nekega dne povabili na obed bivšega Richardovega profesorja, da bi stari in izkušeni gospod pregovoril trimastega mladiča, nai se spamešti. Dobri profesor je imel solze v očeh, ko je videl tako trmo. Zdelo se mu je, da kriči Richard na stvarnika: »Dati mi moral več, ali pa sploh ni!«

— Ne jezim se za to na svojega brata. Zamerim mu samo bolest, ki jo povzroča moji materi. Kakor vse matere, pretirava tudi ona še vedno sposobnosti svojega sina. V glavi ji še vedno zvene slavospevi njegovih profesorjev. Prepričana je, da je Richard genij. Zaime se sploh ne zmeni. Ima mi to naravno? Misli si ženo, ki je prepričana, da je rodila višje bitje in ki vidi, kako njen sin sarkastičnim smehljajem odklanja vsako misel, da bi postal Amper ali Pasteur. In če je ta mati še pobozna, mora videti na tem bogoskruskem čelu znamenje izgubljenega sina. To je grozno.

A poleg tega se moja mati, kakor sploh vse matere, ne more izogniti velikemu vplivu, ki ga ima nanoj Richard. Ima jo popolnoma v svoji oblasti, ne da bi sam hotel in ne da bi imel od tega kakovo korist. Boji se ga in vedno se ukloni njegovi volji. Skoraj bi dejal, da vsi čutijo veliko moč tega človeka. In že opetovano sem hvalil boga, da Richard ni izrabil svoje izredne moči bolj kakor vsi drugi. Često si mislim, kam

bi ga lahko privredila njegova moč in njegov temperament. Pomislil samo, da se je lotil enega najlažjih poslov. Trgovski potnik?

Klub velikemu riziku se je Richard oženil, pozno sicer, to je res — še pred dvema letoma. Po življenju, v katerem so igrale ženske dokaj važno vlogo, dasi jih je preziral, kakor prezira sploh vse na svetu, se je moj brat oženil in sicer tako, kakor se spodobi možu njegovega poklica. Njegova žena je preprosta, čedna v prijazni. Bila je prodajalka v Louvru. Prezira jo kakor prezira vse druge. Dvomim, da bi ga ljubila. Boji se ga kakor vsi drugi. Njena usoda je bridka. Brez dece in vedno mračen, v svoje misli zatopljen mož, ki preživi polovico življenja na potovanjih ...

— Kako ji je ime? — je vprašal Erik in spravil meter v žep.

— Charlotta.

— Charlotta ... je ponovil mladi pisatelj.

— Glej no, glej! — je vzklknil Claude Cirugue. Če potrebuješ Muzo, se izvoli spomnil, da nisi Werther in da je Charlotta moja svakinja.

— ... in da boš ti kmalu moj svak! — Oh, kako ljubezniš si, Erik, da mi pomagaš iz zadreg. Od kar sem te srečal na trgu Medicis, odlasam to kočljivo zadevo in se ne upam z barvo na dan. Sam nisem vedel, kako bi začel. No torej: Erik, prosim te, pomeni se že danes s svojim četom v pregovori ga, da mi da Maxenco. Vem, da ona že sluši, kaj nameravam, in da si že sam ugledil pot. Zdaj sem trdno sklenil stopiti pred očeta in povedati, da jo ljubim in da bi se rad oznenil.

— Dobro, velja!

— Gospod Alban me pozna. Mene in mojo mater ima rad in midva sva srečna, da ...

— Imenitno! Vrnem se takoj v ulico Bonaparte. In bodi prepričan, da bom že danes obedoval s twojo nevesto ali pa pridev ob dobro ime.

Erik je zaklenil vrata svojega stanovanja. Claude je pokazal na sosednja vrata, rekoč:

— A Richard?

— Eh! Pozno je že. Kmalu bo polne. Rad bi še pred obedom obdelal očeta ... Richard. Predstaviš me pri drugi prilikai.

Nisem postal mož beseda. — je dejal Claude, ko sta odhajala po stopnicu. — Strahopetno sem se umaknil. Moral bi te spremiti k bratu, da se seznanis s njegovo ženo. Ker pa nisem hotel ostati sam ...

Prijel je Erika za ramo in mu zašeptal na uho:

— Tu sta. — Oba sta, domov se vračata.

Po stopnicah je stopal mož, ki je takoj težko dihal, da se je slišalo daleč po hiši. Ker je bilo na stopnišču mračno, ga nista dobro videla. Toda njegova postava je že od daleč imponirala. Stopal je počasi, dostojanstveno. Njegova orjaška roka se je oprijemala ograje, z drugo roko se je pa držal za prsa, ker mu srce ni dalo dihati.

Kmalu se je približal tako, da sta ga

razločno videla. Ni bil tako visok, kakor njegov brat, pač pa močnejši. Njegova postava je vzbujala redek dojem materijelnega ravnotežja in fizične moči. Imel je močna ramena in široka prsa. Najzanimivejši je na bil takoj na prvi pogled njegov obraz, strogi, gladko obrit in bled kakor kip — antični obraz s čudovito svetlimi, srepimi očmi. Ta maska iz belega marmorja z ravnim in kratkim nosom je bila res antična. A čelo ...

Richard se je pred Erikom vlijudno odkril. In tu se je pokazalo neobičajno, ogromno in močno čelo, ki je vplivalo porazno, grozno. Ker je bilo izredno široko, so stale oči daleč narazen tako, da so se zdele še bolj čudne. Nos je bil podoben volovskemu. V celoti so spominjale prezenljive poteze njegovega obraza na grozno obličeje Ingresa Jupitra, kateremu se pozna, da je ugrabil Evropo. Pri pogledu na Richarda se je človek nehote spomnil poganskih bogov. Spomnil se je pa tudi glav nenormalnih ljudi, ki jih zdravniki fotografirajo za svoje zbirke.

Ta orjaški mož, ki je hodil težko, kakor da vlecete za seboj na nevidnih vrvih privezan hlod, je prihajal z Olimpa in pot ga je vodila v norišnico. Vsaj zdelo se je tako. Pri pogledu nanj je imel Erik čudne občutke. Občudovanje se je pomešalo z zadrgo in sočutjem. Richard Cirugue se mu je zdel kakor pokvarjeno mojstrsko delo.

Najbolj se je pa Claudeov prijatelj čudil, da sta si bila Claude in Richard klub veliki razlikti čudovito podobna. Claude je bil vltke postave in na njegovem obrazu je vedno igral dobrodružen smehljaj. V tem se je bistveno razlikoval od svojega brata. Claudeovo harmonično oblikovano čelo je pricalo o mirni inteligenci. Erik je često zavidal Claudeu njegov obraz kot zrcalo notranjega miru in visoko razvitega intelekta. Sam je imel premočan nos, premajhno brado in preveč zasnane, vedno menjajoče se oči. Klub bistveni razliksti sta si bila oba brata zelo podobna. Razne, komaj vidne poteze so jima bile skupne. Sicer sta si bila pa tudi Kajn in Abel podobna.

Eriku je zadostovalo nekaj sekund, da je vzbudila Richardova zunanjost v njem take občutke. V tistem času je opazil tudi Richardovo ženo, ki se ni videla izza širokih pleč svojega moža. Zdelo se je, da je v veliki zadregi. Skulala je skriti košaro, polno razne robe. Eriku se je zdelo pri prvem srečanju zelo majhna, preprosta in skromna plavolaska.

Claude je predstavil svojega prijatelja. Richard je flegmatično pripomnil, da ga veseli, da je postal Erik njegov sošed.

— Žalibog, — je dejal, — naše sodstvo ne bo trajalo dolgo. Kmalu se preselimo. Vsaj želel bi dobiti drugo stanovanje. Iščem pritlično stanovanje, ker mi srce ne da hoditi po stopnicah. Srčna napaka, gospod Alban. Že davno bi moral biti pod zemljo. Nu, seveda ... Zelo me veseli, da ...

— Oprostite, — se je oglasila gospa Cirugue, ki je bila vedno bolj v zadregi. — Pozno je že, požuriti se moram z obedom.

Segla je Claudeu v roko, pozdravila nerodno Erik in odšla hitro po stopnicah v stanovanje.

— Ne bom te zadrževali, — je dejal Claude Richardu.

Zdelo se je, da Richard o nečem sanja in da se za svojo okolico pravi nič ne zmeri. Poslovil se je in izgovoril običajni »zbogom« tako flegmatično, kakor da je vrgel na tla vizgalico.

— Tristo vragov! — je zaklical Erik, ko sta stopila iz hiše. — To ti je medved! In še celo medved.

Claude mu je začel razlagati:

— Richard je bil vesel samo enkrat v življenju. Smejal se je samo enkrat in sicer letos 1. januarja. Prišel je s Charlottom k materi na obed. Kaj se mu je pripetilo? Kaksna sreča ga je doletela? Morda upanje, da bo kmalu okreval? Tajna iskra ljubezni ali razuma? Ali pa samo nepričakovani trgovski uspehl? Obraz mu je žarel, govoril je mnogo in bil je zelo postrežljiv. Vztrajal je na tem, da poskrbi sam za obed.

Prinesel je mnogo delikates in najfinješega sadja. Z materjo sva se zelo čudila nenačni izprenembri. Veselje je bilo gledati Charlottu, kako se ji je zjasnil obraz. Sirota bi bila zelo prikuljiva, če bi bila srečna in če bi kdo skrbal za njen vzgojo.

— A radost ni trajala dolgo?

— Ne. Drugi dan sem ju posvetil. Richard je bil zopet mračen in Charlotta zopet udana v usodo zaslužnjene žene.

Erik je stopil v trafiko in si izbral debelo cigaro, kajti cigarete niso mogle pregnati smradu po mrljicilih. Nato sta hitela skupaj po ulici Monge. Toda Erik je zaman spuščal v zrak goste oblačne dima. Posmrtna pustolovščina Manon Duguetove je ležala na Parizu napisnik mori. Kakor prinaša veter v poletnih večerih smrad iz kanalov, tako se je zdaj zdelo, da je jesensko dopolnisko ozračje polno mrtvaškega duha.

Erik je vrgel cigaro proč.

— Udam se! — je izjavil srdito. — Trupla so zmagala. Z mrtvimi se ne moremo boriti.

Erikove besede so spravile Claudea v dobro voljo. Ponovil je z zamolklim glasom:

— Z mrtvimi se ne moremo boriti! Misila sta, da se šalita, v resnici sta pa izrekla s tem svojo obsodo.

Daruje za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Gospodarstvo Stanje Narodne banke

dne 22. decembra 1927.

Razlika v primerjavi s stanjem 15. dec.

AKTIVA:	
Kovinska podlaga	451.1 — 28.6
posojila	1574.8 — 10.3
račun za odkup kronskega novčanika	1102.6
račun začasne razmenjave	298.6
državni dolgoročni	2966.3
vrednost državnih domen	2188.3
saldo raznih računov	953.0 — 37.9
	Skupaj 9485.2

PASIVA:	
Od glavnice izplačano	30.0
rezervni fond	10.0
novčanice v obtoku	5549.8 — 63.5
državni računi začasne razmenjave	298.6
državne terjatve po raznih računih	330.8 + 59.1
razne obveznosti	1044.4 — 87.5
državne terjatve za zastavljene domene	2138.3
azijo za kupovanje zlata	88.0
	Skupaj 9485.2

— Podaljšanje diskusije o proračunu. Po mnenju nekaterih političnih strank bi se moral sestati te dni konferenca članov večine finančne odbora, na kateri naj bi se dosegel sporazum o podaljšanju diskusije o proračunu. Na tej konferenci se bo razpravljalo o načinu, kako bi se dal spraviti proračunu v ravnotežje.

— **Vpis v trgovinski register.** Vpisane so nastopne tvrdke: »Sanac, tvornica žalokolade, Hoče, družba z o. podružnica Celje, sličičarna Dolinar s sedežem v Ljubljani, Grajsko Kino v Mariboru in Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Sloveniji.«

— **Vpis v zadružni register.** V zadružni register so se vpisale nastopne zadruge. Splošna hranilnica in posojilnica v Ljubljani, splošni hranilni in kreditni zavod »Balankredit« v Mariboru in »Vodovod«. St. Peter pod Svetimi gorami.

— **Podružnice Obštine banke.** Na plemiški seji uprave Obštine banke, ki se bo vršila sredi januarja, se bo razpravljalo med drugimi tudi o ustanovitvi bančnih podružnic v Sarajevu in Ljubljani. Doslej je bila ustanovljena samo ena podružnica, in sicer v Zagrebu.

— Pristežite vsaj Din 25 za četrtek srečke drž. razr. loterije, pa se boste lahko udeleževali igranja na milijonske dobitke. Pomnite, da bo vsaka srečka izzrebana. Deloma boste prejeli tudi vplačilo vrnjeno.

Zrebanje se prične 7. januarja 1928. Zato naj bo do tega dne vsakdo v posesti naše srečke.

Zadružna hranilnica r. Z. Z. O. Z. Z.

Glavna razporečevalnica srečke za Slovenijo.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Za Ljubljano prodajata srečke:

Oglasni oddelek »Jutra«, Prešernova ul. 4.